

ΜΗΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας Τριάκοντα
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 10 καὶ ἡ νύξ ὥρας 14

1. Σάββατον. Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ τῶν ἀναργύρων καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν Θεοδότης (τῶν ἐκ Μικρῆς Ἀσίας). Δαυὶδ ὀσίου τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ (1ς' αἰ.), Ἰακώβου ἱερομάρτ. τοῦ ἐν Αἰτωλίᾳ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

Ἡ ἀκολουθία τῶν ἁγίων ψάλλεται μετὰ τῆς Παρακλητικῆς «κατὰ τὴν τοῦ Μηναίου διάταξιν» (Τ.Μ.Ε. 1η Νοεμ. §1) καὶ τὰς διατάξεις τοῦ Σαββάτου μετὰ «Θεὸς Κύριος» (βλέπε ἔμπροσθεν, τὰς γενικὰς τυπ. διατάξεις §§31-44), ἢ τοι εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ δοξαστικὸν τῶν ἑσπεριῶν, Καὶ νῦν, (διὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἡχοῦ) «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν», ἀλλ' ἄνευ εἰσόδου· εἰς δὲ τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασιῶν καὶ ἄνευ δοξολογίας μεγάλης· εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος· ἁγίων, Νοεμ. 1 (Α' Κορ. ιβ' 27-ιγ' 8)· Εὐαγγέλιον· ἡμέρας, Σαβ. ς' ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. η' 16-21)· κοινωνικὸν «Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι».

Σημειώσεις. 1. Πρὸς περισσοτέραν τιμὴν τῶν ἁγίων εἴθισται εἰς ὠρισμένους ναοὺς μετὰ τοὺς αἶνους τοῦ Μηναίου νὰ ψάλλεται δοξολογία μεγάλη, ὅποτε καταλιμπάνονται τὰ ἀπόστιχα· εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Προστασία»· Εὐαγγέλιον· τῶν ἁγίων, 1ης Νοεμ. (Μτθ. ι' 1, 5-8).

2. Ἐνθα τιμῶνται ἐπισημότερον οἱ ἅγιοι, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἰδιαιτέρα ἀκολουθία αὐτῶν, εἴθισται νὰ συμπληρώνεται εἰς τὸν ὄρθρον ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου μετὰ τὰ καθίσματα τῆς 1ης Ἰουλίου, ὅποτε γίνεται εἴσοδος εἰς τὸν ἑσπερινόν, ψάλλονται δὲ καὶ καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» εἰς τὸν ὄρθρον.

3. Ἐνθα τιμᾶται ὁ ὀσιος Δαυὶδ (ἢ ὁ ἱερομάρτυς Ἰάκωβος), ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ ψάλλεται ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος, ἡ δὲ τοῦ Μηναίου καταλιμπάνεται.

2. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΑ΄ (Ε΄ ΛΟΥΚΑ). Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἀφθονίου, Ἐλπιδοφόρου καὶ Ἀνεμποδίστου μαρτύρων († 341-345). Θεοδώρου, Λάμπρου καὶ ἀγνώστου, τῶν ἐν Ἀγρινίῳ νεομαρτύρων († 1786). Ἦχος δ΄, ἔωθινὸν ι΄.

Εἰς τὸν ἔσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου 3 εἰς 4, Δόξα, τῶν ἁγίων «Σήμερον ἡ πενταγῆς», Καὶ νῦν, «Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Μηναίου «Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ», Καὶ νῦν, «Ὡ θαύματος καινοῦ» (Παρακλ., ἦχος β΄, Σαββάτῳ ἑσπέρας). Ἀπολυτικά «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», Δόξα, «Ἀθλοφόροι Κυρίου», Καὶ νῦν, «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἔσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Τὸ ἀπ΄ αἰῶνος», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἔωθινὸν (ι΄) μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ὥδης ὡς συνήθως.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». «Τὴν τιμωτέραν», «Ἄπας γηγενῆς».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ι΄ ἀναστάσιμον, τὸ τῶν μαρτύρων «Ἀκίνδυνον πηγάζετε» καὶ τὸ θεοτοκίον «Τὴν φύσιν ἀνεκαίνισας».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ι΄ ἔωθινὸν «Μετὰ τὴν εἰς ἄδου κάθοδον», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά «Τὸ φαιδρὸν», «Ἀθλοφόροι Κυρίου» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος: Κυρ. κα΄ ἐπιστ.,

«Είδότες ὅτι οὐ δικαιούται» (Γαλ. β' 16-20)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ε' Λουκᾶ, «Ἀνθρωπὸς τις ἦν πλούσιος» (Λκ. ις' 19-31). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

- 3. Δευτέρα.** Ἀκεψιμᾶ, Ἰωσήφ, Ἀειθαλᾶ μαρτύρων (δ' αἰ.)· ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου. Γεωργίου νέου ἱερομάρτυρος τοῦ Νεαπολίτου († 1797).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Κοθασ. β' 13-20).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια' 29-33).

- 4. Τρίτη.** Ἰωαννικίου ὁσίου τοῦ μεγάλου († 846), Νικάνδρου καὶ Ἐρμαίου ἱερομαρτύρων. Ἰωάννου Βατάτζη τοῦ βασιλέως καὶ ἐλεήμονος, Γεωργίου ὁσίου τοῦ ἐν Δράμα.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Κοθασ. β' 20-γ' 3).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια' 34-41).

- 5. Τετάρτη.** Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης τῶν μαρτύρων (γ' αἰ.). Ἐρμᾶ καὶ Λίνου ἐκ τῶν 70 (α' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Κοθασ. γ' 17-δ' 1).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια' 42-46).

- 6. Πέμπτη.** Παύλου ἀρχιεπισκόπου Κων/πόλεως ὁμολογητοῦ († 350). Λουκᾶ ὁσίου († 800-820), Λεονάρδου ὁσίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Κοθασ. δ' 2-9).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια' 47-ιβ' 1).

- 7. Παρασκευή.** Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτύρων (γ' αἰ.), Λαζάρου ὁσίου τοῦ ἐν τῷ Γαλησίῳ ὄρει († 1053).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Κοθασ. δ' 10-18).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ' 2-12).

- 8. Σάββατον.** † Σύναξις τῶν ἀρχιστρατήγων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ τῶν λοιπῶν ἀσωμάτων δυνάμεων.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου (τυπικὸν 8ης Νοεμβρίου §§1-3). Τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Οἱ στίχοι τῶν ἀποστίχων τοῦ ἔσπερινου· «Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα» καὶ «Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον· Κύριε ὁ Θεὸς μου, ἐμεγαλύνθης σφόδρα». Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν ἀρχαγγέλων εἰς μὲν τὸν ἔσπερινόν καὶ

μετά την μεγ. δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ τὸ θεοτοκίον. Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον τῶν ἀγγέλων, Δευτ. α' ἐβδ. Ματθ., «Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε» (Μτθ. ιη' 10-20). Κανόνες, ὁ μικρὸς παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ οἱ δύο τῶν ταξιαρχῶν μετὰ στίχου «Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν». Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου», καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

Εἶδησις. Οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς τῶν εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου», ψαλλόμενοι μέχρι τῆς 20ῆς τοῦ μηνὸς ὡς καταβασίαι, διαφέρουν τῶν συνήθων κατὰ τὰ ἐξῆς σημεία:

Ῥδὴ α' «...καὶ ἄσω γηθόμενος ταύτης τὴν εἴσοδον».

Ῥδὴ γ' «...πνευματικόν, στερέωσον· κἂν τῇ σεπτῇ εἰσόδῳ σου στεφάνων δόξης ἀξίωσον».

Ῥδὴ ε' «Ἐξέστη τὰ σύμπαντα ἐν τῇ σεπτῇ εἰσόδῳ σου· σὺ γάρ, ἀπειρογάμη παρθένε, ἔνδον εἰσηλθες ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ, ὡς περ καθαρῶτατος ναός, πᾶσι τοῖς ὑμνοῦσί σε τὴν εἰρήνην βραβεύουσα».

Ῥδὴ θ' «...φύσις γεραίρουσα τὰ ἱερὰ εἰσόδια τῆς θεομητορος...»

Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Ὁ καθαρῶτατος ναός». Ἀπόστολος: τῶν ἀσωμάτων, 8 Νοεμ., «Εἰ δὲ ὁ ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος» (Ἐβρ. β' 2-10)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει» (Λκ. ι' 16-21). Κοινωνικὸν «Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα· ἀλληλοῦσα».

9. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΒ' (Ζ' ΛΟΥΚΑ). Ὁνησιφόρου μάρτυρος (γ' -δ' αἰ.), Ματρώνης ὁσίας. Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας († 889), Νεκταρίου Πενταπόλεως τοῦ ἐν Αἰγίνῃ († 1920). Ἦχος πλ. α', ἔωθινὸν ια'.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ Μηναιίου 6, Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ ἐρυθρᾷ». Ἀποστιχα τὰ ἀναστάσιμα, μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν. Ἀπολυτίκιον «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, Καὶ νῦν, «Χαῖρε, πύλη Κυρίου».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθιστα, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον δις (μετὰ τοῦ Δόξα), Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος]. Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ια´) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ´ καὶ ς´ ὠδῆς ὡς συνήθως.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἄνοιξω τὸ στόμα μου... ταύτης τὴν εἴσοδον» (βλέπε εἶδησιν 8ης Νοεμ.). «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενῆς... τὰ ἱερά εἰσόδια».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ια´ ἀναστάσιμον «Μετὰ τὴν θείαν ἔγερσιν» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ια´ ἑωθινὸν «Φανερῶν ἑαυτόν», Καὶ νῦν, «ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον Λόγον» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὁ καθαρῶτατος ναός». Ἀπόστολος: Κυρ. κβ´ ἐπιστ., «Ἴδετε πηλίκους ὑμῖν γραμμασιν» (Γαλ. ς´ 11-18). Εὐαγγέλιον: Κυρ. ζ´ Λουκᾶ, «Ἄνθρωπός τις... ᾧ ὄνομα Ἰάϊρος» (Λκ. η´ 41-56). «Ἄξιον ἐστίν». «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Σημείωσις. Ἐνθα τιμᾶται ἡ ἁγία Θεοκτίστη ἢ ὁ ἅγιος Νεκτᾶριος, ἡ ἀκολουθία τοῦ τιμωμένου ἁγίου θὰ συμπαλῆ ἐξ ἰδιαίτερως φυλλάδος μετὰ τῆς ἀναστασίμου.

Εἶδησις. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς 20ῆς Νοεμβρίου, ἐὰν εορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται μὲν καταβασίαι «Ἄνοιξω τὸ στόμα μου» μετὰ τὴν χαρακτηριστικὴν κατάληξιν «ταύτης τὴν εἴσοδον» (βλέπε εἶδησιν εἰς τὴν 8ην Νοεμβρίου), εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν ὡς ἐπισφραγιστικὸν τὸ κοντάκιον «Ὁ καθαρῶτατος ναός».

10. Δευτέρα. Ὀλυμπᾶ, Τερτίου κ.λπ. ἐκ τῶν 70 (α´ αἰ.). Ὁρέστου μάρτ. τοῦ Τυανέως († 304). Ἀρσενίου ὀσίου τοῦ Καππαδόκου († 1924).

Ἄπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κγ´ ἐβδ. ἐπιστ. (Α´ Θεοσ. α´ 1-5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. π´ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ´ 13-15, 22-31).

- 11. Τρίτη.** Μηνᾶ (†304), Βίκτωρος (β' αἰ.) καὶ Βικεντίου διακό-
νου (†304) μαρτύρων, Θεοδώρου ὁσ. τοῦ Στουδίτου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. α' 6-10).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ν' ἐβδ. Λουκά (Λκ. ιβ' 42-48).

- 12. Τετάρτη.** Ἰωάννου τοῦ ἐλεήμονος, πατριάρχου Ἀλεξανδρεί-
ας († 616-620): Νείλου ὁσίου τοῦ μυροβλύτου (ε' αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. β' 1-8).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ν' ἐβδ. Λουκά (Λκ. ιβ' 48-59).

- 13. Πέμπτη.** † Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως
τοῦ Χρυσοστόμου († 407).

Ἡ ἀκολουθία ἐορτάσιμος οὕσα ψάλλεται ἄνευ Παρακλη-
τικῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα εἰς τὸ
μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου εἰς μὲν τὸν ἐσπε-
ρινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς
Κύριος» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ τὸ θεοτοκίον. Εὐαγγέλιον
ὄρθρου: τοῦ ἱεράρχου, ζήτηε τῇ 13ῃ Νοεμ., «*Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν*» (Ἰω. ι' 1-9). Καταβασίαι οἱ εἰρμὸι «*Ἄνοιξω τὸ στόμα
μου... ταύτης τὴν εἴσοδον*» (βλέπε εἰδησιν 8ης Νοεμ.). Εἰς τὴν
λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Ἢ τοῦ στόματός
σου*» καὶ τὸ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ὁ καθαρῶτατος ναός*».
Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, 13 Νοεμ., «*Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν
ἀρχιερεὺς*» (Ἐβρ. ζ' 26-η' 2). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἐγὼ
εἰμι ἡ θύρα*» (Ἰω. ι' 9-16). Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

- 14. Παρασκευή.** † Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου ἐκ τῶν ιβ' (α' αἰ.).
Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (†
1340), Κωνσταντίνου νεομάρτυρος τοῦ Ὑδραίου († 1800).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετὰ Παρακλητικῆς κατὰ τὴν ἐν τῷ
Μηναίῳ διάταξιν (Τ.Μ.Ε. 14 Νοεμ. §1), ἢ τοι ἄνευ εἰσόδου εἰς
τὸν ἐσπερινὸν καὶ ἄνευ καταβασίων εἰς τὸν ὄρθρον, ἀλλὰ
μετὰ δοξολογίας μεγάλης. Τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἀπόστολε ἅγιε
Φίλιππε*» ἐν τῷ ἐσπερινῷ καὶ ἐν τέλει τοῦ ὄρθρου ἅπαξ (ἀλλ'
εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» δις μετὰ τοῦ Δόξα), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σὲ
τὴν μεσιτεύσασαν*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ὁ καθα-
ρῶτατος ναός*». Ἀπόστολος τοῦ ἀποστόλου, Κυρ. ι' ἐπιστ.,
«*Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους*» (Α' Κορ. δ' 9-16). Εὐαγγέ-
λιον: «*Ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα*» (Ἰω. ι' 9-16).

λιον ὁμοίως, Κυρ. α΄ νηστ., «Ἡθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν» (Ἰω. α΄ 44-52). Κοινωνικὸν «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν».

15. Σάββατον. Γουρία, Σαμωνᾶ († 299-306) καὶ Ἀβίβου († 222) μαρτύρων καὶ ὁμολογητῶν.

Ἄρχεται ἡ νηστεία τῶν Χριστουγέννων.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Σαββάτου ψάλλεται μὲ «Θεὸς Κύριος» (βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις §§31-44).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κγ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Θεοσ. β΄ 1-8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. π΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ΄ 48-59).

Εἶδησις. Ἀπὸ σήμερον ἄρχεται ἡ τεσσαρακοστὴ πρὸ τῶν Χριστουγέννων (περὶ τῆς νηστείας τῆς περιόδου ταύτης βλέπε σχετικῶς Πηδάλιον, Ἀθῆναι 1982, ὑποσ. εἰς ἐρμηνείαν ξθ΄ ἀποστολικοῦ κανόνος, σελ. 93-94, καὶ Ράλλη-Ποτλῆ «Σύνταγμα Ἱ. Κανόνων», τ. Δ΄, σ. 488).

16. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΓ΄. † Ματθαίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ. Ἦχος πλ. β΄, ἑωθινὸν α΄ (τυπικὸν 16ης Νοεμβρίου §§2-3).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ 3 εἰς 4, Δόξα, «Καλοῦντι Χριστῶ», Καὶ νῦν, «Τίς μὴ μακαρίσει σε». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Ἐκ πυθμένος καρίας», Καὶ νῦν, «Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου». Ἀπολυτικά «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», Δόξα, «Ἀπόστολε ἅγιε», Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Ὁ τὴν εὐλογημένην», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκειμένον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (α΄) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ εὐαγγελιστοῦ· ἀπὸ γ΄ ὠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἁγίου, εἶτα τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Μηνιαίου· ἀφ΄ ε΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμὸι «Ἄνοιξω τὸ στόμα μου... ταύτης τὴν εἴσοδον» (βλέπε εἶδησιν 8ης Νοεμ.). «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενής... τὰ ἱερά εισόδια».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ α' ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ «Τοῦ τελωνείου τὸν ζυγόν» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3 «Ἐλαμψας, ἀπόστολε» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ», β) «Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποιήσιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα», Δόξα, τοῦ ἀποστόλου «Κροτήσωμεν ἐν ἄσμασι», Καὶ νῦν, «Ἐπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἡχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς σ' ὥδης τοῦ ἁγίου].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ Εἴσοδον ἀπολυτικά «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», «Ἀπόστολε ἄγιε» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὁ καθαρῶτατος ναός».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον ἀποστολικά· Ἀπόστολος: εὐαγγελιστοῦ, Τρ. δ' ἔβδ. ἐπιστ., «Λέγει ἡ γραφή: πᾶς ὁ πιστεύων» (Ῥωμ. ι' 11-ια' 2)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. ε' ἔβδ. Μαθ., «Παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον» (Μαθ. θ' 9-13).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν». «Εἶδομεν τὸ φῶς»· «Πληρωθήτω»· «Εἶτ' ὄνομα» καὶ ἀπόλυσις.

17. Δευτέρα. Γρηγορίου ἐπισκόπου Νεοκαισαρείας († 270). Γενναδίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως († 471).

Ἄποστολος: ἡμέρας, Δευτ. κδ' ἔβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. β' 20-γ' 8).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. θ' ἔβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιδ' 1, 12-15).

18. Τρίτη. Πλάτωνος μεγαλομάρτυρος. († 306). Ῥωμανοῦ μάρτυρος († 308), Ζακχαίου διακόνου († 307), Ἀναστασίου νεομάρτυρος ἐκ Παραμυθίας († 1743).

Τὰ προσόμοια καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ ἁγίου Ῥωμανοῦ καταλιμπάνονται ἐν οἰαδήποτε ἡμέρᾳ καὶ ἂν τύχη σήμερον, διότι

ἐν τῷ Μηναίῳ δὲν ὑπάρχει κανὼν αὐτοῦ. Ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου Πλάτωνος «Ὁ μάρτυς σου, Κύριε».

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. γ' 9-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. θ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιδ' 25-35).

19. Τετάρτη. Ἀβδίου προφήτου (θ' π.Χ. αἰ.), Βαρλαάμ μάρτυρος († 304). Ἡλιοδώρου († 272) καὶ Εὐφημίας μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κδ' ἐβδ. ἐπ. (Α' Θεσ. δ' 1-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. θ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιε' 1-10).

20. Πέμπτη. Προεόρτια τῶν εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου· Γρηγορίου Δεκαπολίτου († 816) ὀσίου, Πρόκλου Κων/πόλεως († 447).

Σχολαζούσης σήμερον τῆς Παρακλητικῆς, ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (ὄρα καὶ ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§52-63). Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Εὐφροσύνης σήμερον».

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. δ' 18-ε' 10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. θ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ις' 1-9).

21. Παρασκευή. † ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΜΑΡΙΑΣ (τυπικὸν 21ης Νοεμβρίου §§ 5-7).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Χαρὰν προμνηστεύεται» κοντάκιον «Εὐφροσύνης σήμερον ἢ οἰκουμένη».

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου, ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ἀπόλυσις «Χριστὸς ὁ ἀληθινός... ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου αὐτοῦ μητρὸς, ἧς τὰ Εἰσόδια ἐορτάζομεν...» Εἰς τὸν ὄρθρον [τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «Ἐξηρέυξατο ἡ καρδιά μου»], καταβασίαι «Χριστὸς γεννᾶται». Ἡ θ' ὥδη ἀμφοτέρων τῶν κανόνων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων καὶ ὁ εἰρμὸς «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξένον». **Εἰς τὴν λειτουργίαν**, τὰ ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός». Μετὰ τὴν εἴσοδον μόνον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς καὶ τὸ κοντάκιον «Ὁ καθαρότατος ναός». Τρισάγιον. Ἀπόστολος: τῆς ἐορτῆς, 21 Νοεμ., «Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή» (Ἐβρ. θ' 1-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 8 Σεπτ., «Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κόμην τινὰ» (Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28). Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἄγγελοι τὴν εἴσοδον... Ὡς ἐμφύχῳ Θεοῦ». Κοινωνικὸν «Ποτήριον σωτηρίου»· «Ἐἶδομεν τὸ φῶς».

Ἐν τῇ τραπέξῃ κατάλυσις ἰχθύος.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ σήμερον ἕως τῆς 24ης Δεκεμβρίου, ἐὰν ἐορτάζεται ἄγιος, ψάλλονται καταβασίαι «Χριστὸς γεννᾶται».

2. Τῇ 22α καὶ τῇ 24ῃ Νοεμβρίου τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου εἰς τὸν ὄρθρον προτάσσεται ὁ α΄ κανὼν τῆς ἐορτῆς, τῇ δὲ 23ῃ ὁ β΄ κανὼν.

3. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς 25ης Νοεμβρίου σχολάζει ἡ παρακλητική (πλὴν Κυριακῆς), εἴθισται δὲ εἰς τὰς θ. λειτουργίας τῶν καθημερινῶν νὰ ψάλλωνται τὰ ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς· κοντάκιον ὁμοίως τῆς ἐορτῆς.

22. Σάββατον. Ἀρχίππου, Φιλήμονος, Ὀνησίμου ἀποστόλων Κιλικίας μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῇ († 230). Κλήμεντος καὶ Σισινίου ἱερομαρτύρων.

Εἰς πάσας τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (ὄρα ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§52-63).

Ἀπόστολος: ἀποστόλων, 22 Νοεμ. (Φιλήμ. 1-25).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. θ΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ΄ 57-62).

23. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΔ΄ (Θ΄ ΛΟΥΚΑ). Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου († 394), Γρηγορίου Ἀκραγαντίνων. Σισινίου ὁμολογητοῦ (γ΄ αἰ.). Ἦχος βαρῦς· ἑωθινὸν β΄ (τυπικὸν 21ης Νοεμβρίου §§11-13).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 6 καὶ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἐορτῆς (21 Νοεμ.) προσόμοια 3 «Σήμερον πιστοὶ χορεύσωμεν» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τῆς ἐορτῆς «Μετὰ τὸ τεχθῆναί σε» (21 Νοεμ.), Καὶ νῦν, «Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, μεθέορτον «Ἐπέλαμψεν ἡμέρα χαρμόσυνος» (23 Νοεμβρίου, εἰς τὸν στίχον). Ἀπολυτικά «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον τῆς εὐδοκίας».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὸ ἀπολυτικίον «Σήμερον τῆς εὐδοκίας».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτικά «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Σήμερον τῆς εὐδοκίας». [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλ’ ἀντὶ θεοτοκίων τὰ μεθέορτα τῆς 23ης Νοεμβρίου, καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (β΄) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ β΄ τῆς ἑορτῆς· ἀπὸ γ΄ ὠδῆς μεσῶδιον κάθισμα τῆς ἑορτῆς· ἀφ΄ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται». «Τὴν τιμιωτέραν», «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου... Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ β΄ ἀναστάσιμον «Τὸν λίθον θεωρήσασαι» καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς (21 Νοεμ.) προσόμοια 4 «Λαμπαδηφόροι παρθένοι» κ.λπ., εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «Ἄπενεχθήσονται παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονται σοι», β) «Ἄπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει, ἀχθήσονται εἰς ναὸν βασιλέως», Δόξα, τὸ β΄ ἑωθινὸν «Μετὰ μύρων», Καὶ νῦν, «Ἐπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἐὰν προτιμηθοῦν ἀντίφωνα, ψάλλονται τὰ τῆς ἑορτῆς (βλέπε εἰς τὸ μηναιὸν), μετ΄ ἐφυμνίου εἰς τὸ β΄ «Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς». [Ἐὰν ψαλοῦν τυπικά, εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ς΄ ὠδὴ τοῦ β΄ κανόνος τῶν Εἰσοδίων εἰς 4.]

Εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ Εἰσοδὸν ἀπολυτικά «Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», «Σήμερον τῆς εὐδοκίας» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὁ καθαρῶτατος ναός».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυρ. κδ΄ ἐπιστ., «Χριστὸς ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν» (Ἐφεσ. β΄ 14-22)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. θ΄ Λουκᾶ, «Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου» (Λκ. ιβ΄ 16-21).

«Ἄξιον ἐστί». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

24. Δευτέρα. Κλήμεντος ἐπισκόπου Ῥώμης († 101), Πέτρου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας († 311).

Ἄποστολος: ἱερομαρτύρων (Φίλιπ. γ΄ 20-5΄ 3).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ι΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιζ΄ 20-25).

25. Τρίτη. † Ἀπόδοσις τῶν Εἰσοδίων, Αἰκατερίνης τῆς μεγαλομάρτυρος (†313)· Μερκουρίου μεγαλομάρτυρος. (Τυπικὸν 25ης Νοεμβρίου §§14-16.)

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ «*Μακάριος ἀνὴρ*». Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», τὰ ἑσπέρια ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, μετὰ τῶν Δόξα, Καὶ νῦν, αὐτῶν. Εἴσοδος κ.λπ.*. Ἀπόστιχα τὰ 3 προσόμοια τῆς ἑορτῆς (21ης Νοεμβρίου) «*Χαίρει ὁ οὐρανός*» κ.λπ., Δόξα, τῆς ἁγίας «*Βίον ἄυλον*», Καὶ νῦν, «*Σήμερον τὰ στίφη*». Ἀπολυτίκια «*Σήμερον τῆς εὐδοκίας*», Δόξα, «*Τὴν πανεύφημον νύμφην*», Καὶ νῦν, «*Σήμερον τῆς εὐδοκίας*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκια ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. Τὰ καθίσματα τῶν δύο πρώτων στιχολογιῶν**, καὶ ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, οἱ δύο τῆς ἑορτῆς καὶ ὁ τῆς ἁγίας· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μεσώδιον κάθισμα τῆς ἁγίας, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἁγίας καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χριστὸς γεννᾶται*»· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἢ θ' ᾠδὴ τῶν δύο κανόνων τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἀντιστοιχῶν μεγαλυναρίων· εἶτα «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου... Μυστήριον ξένον*». Ἐξαποστειλάρια τὸ τῆς ἁγίας καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς. Εἰς τοὺς αἶνους, εἰς στίχους 6 (ἦτοι ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα...*»), προσόμοια τῆς ἑορτῆς (21 Νοεμ.) 3 «*Λαμπαδηφόροι παρθένοι*» κ.λπ. (καταλιμπανομένου τοῦ 4ου), καὶ τῆς ἁγίας ἕτερα 3 «*Μνήμην τὴν πανίερον*» κ.λπ., Δόξα, τῆς ἁγίας «*Βίον ἄυλον*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Σήμερον τῷ ναῷ προσάγεται*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον τῆς εὐδοκίας*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν. Εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός*». Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια

* Αἱ σύγχρονοι ἐκδόσεις τῶν Μηναίων εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν προβλέπουσι ἀναγνώσματα τῆς ἁγίας, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον παραθέτουσι καθίσματα διὰ τὸν πολυέλεον καὶ δορίζουσι τὴν τάξιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου (Σαβ. ιζ' ἔβδ. Ματθ., «*Ὁμοιωθὴ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν*» Μτθ. κε' 1-13). Ταῦτα δὲν προβλέπονται ὑπὸ τοῦ Τυπικοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἔχει ἐπικρατήσει ὁμως νὰ λέγονται εἰς τοὺς ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας ναοὺς.

** Βλ. προηγουμένην ὑποσημείωσιν.

«Σήμερον τῆς εὐδοκίας», «Τὴν πανεύφημον νύμφην» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ὁ καθαρώτατος ναός». Ἀπόστολος: τῆς ἁγίας, Πέμ. ιε' ἔβδ. ἐπιστολῶν, «Πρὸ τοῦ ἔλθειν τὴν πίστιν» (Γαλ. γ' 23-δ' 5). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτ. ιε' ἔβδ. Μαθ., «Ἦκολούθει τῷ Ἰησοῦ ὄχλος πολὺς» (Μθ. ε' 24-34). Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἄγγελοι τὴν εἴσοδον... Ὡς ἐμπύχῳ Θεοῦ». Κοινωνικὸν «Ποτήριον σωτηρίου». «Εἶδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Εἶδησις. Ἀπὸ αὐριον μέχρι τῆς 19ης Δεκεμβρίου ἐπανερχεται ἡ χορῆσις τῆς Παρακλητικῆς· ἐὰν δὲ ἐορτάζεται ἅγιος, εἰς τὴν θ. λειτουργίαν μέχρι τῆς 24ης Δεκεμβρίου ψάλλεται ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

26. Τετάρτη. Ἀλυπίου ὁσίου († ζ' αἰ.), Νίκωνος τοῦ μετανοεῖτε. Στυλιανοῦ Παφλαγόνος, Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ Χιοπολίτου († 1807).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κε' ἔβδ. ἐπιστ. (Β' Θεοσ. β' 1-12).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ι' ἔβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιη' 15-17, 26-30).

27. Πέμπτη. Ἰακώβου μεγαλομάρτυρος τοῦ Πέρσου († 421).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κε' ἔβδ. ἐπιστ. (Β' Θεοσ. β' 13-γ' 5).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ι' ἔβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιη' 31-34).

28. Παρασκευή. Στεφάνου ὁσίου τοῦ νέου ὁμολογητοῦ († 767), Εἰρηνάρχου μάρτυρος († 303). Τῶν πεντεκαίδεκα μαρτύρων τῶν ἐν Τιβεριοιούπολει μαρτυρησάντων (πολιούχων Κυκλίας).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κε' ἔβδ. ἐπιστ. (Β' Θεοσ. γ' 6-18).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ι' ἔβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιθ' 12-28).

29. Σάββατον. Παραμόνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 370 μαρτύρων († 250)· Διονυσίου ἐπισκόπου Κορίνθου ἱερομάρτυρος.

Ἀκολουθία Σαββάτου μετὰ «Ἀλληλοῦια» (βλ. ἔμπροσθεν §§45-51).
Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κε' ἔβδ. ἐπιστ. (Γαῆ. α' 3-10).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ι' ἔβδ. Λουκᾶ (Λκ. ι' 19-21).

30. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΕ'. † Ἀνδρέου ἀποστόλου τοῦ Πρωτοκλήτου, πολιούχου Πατρῶν. Φρουμεντίου ἐπισκόπου Ἰνδίας (Αἰθιοπίας) († 380), Ἀλεξάνδρου Μηθύμνης. Ἦχος πλ. δ', ἑωθινὸν γ' (τυπικὸν 30ῆς Νοεμ. §§4-6).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε» κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως».

Εἰς τὸν ἔσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα στιχηρὰ 6 καὶ τοῦ ἀποστόλου προσόμοια 3 «*Ὁ τῷ Προδρόμου φατί*» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, «*Τὴν τῶν ἰχθύων ἄγραν*», Καὶ νῦν, «*Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν*». Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Μηναίου. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ἀποστόλου «*Τὸν συναίμονα Πέτρου*», Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προεόρτιον «*Ἰωσήφ, εἶπέ ἡμῖν*». Ἀπολυτίκια «*Ἐξ ὕψους*», Δόξα, «*Ὡς τῶν ἀποστόλων*», Καὶ νῦν, «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τοῦ πρωτοκλήτου ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστί*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ὡς τῶν ἀποστόλων*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἔσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα τῆς α' στιχολογίας (ἀλλ' εἰς τὸ Καὶ νῦν τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς*»)· εἶτα τὰ ἀναστάσιμα τῆς β' στιχολογίας μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν· εἶτα τὸ α' κάθισμα τοῦ ἀποστόλου «*Ὡς θεῖον μαθητήν*», Δόξα, τὸ διὰ τὸν πολυέλεον «*Τὸν ἀπόστολον πάντες*», Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «*Τῶν ἐν σοὶ τὰς ἐλπίδας*». Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (γ') μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ τοῦ ἀποστόλου· ἀπὸ γ' ὦδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου (χῦμα) καὶ ψάλλονται τὰ μεσῶδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἀποστόλου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Χριστὸς γεννᾶται*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...]* Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» (κ.λπ.), τὸ γ' ἀναστάσιμον, τὰ τοῦ ἀποστόλου «*Ὁ Λόγος ὁ προάναρχος*», «*Τοῦ Πέτρου τὸν συναίμονα*» καὶ τὸ θεοτοκίον.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἀποστόλου προσόμοια 4 «*Βηθσαϊδὰ νῦν ἀγάλλου*» κ.λπ., εἰς στί-

χους τὰ δύο τελευταῖα α) «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγ-
γος αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα
αὐτοῦ», β) «Οἱ οὐρανοὶ διηγούνται δόξαν Θεοῦ, ποιήσιν δὲ
χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα», Δόξα, τοῦ ἀποστόλου
«Τὸν κήρυκα τῆς πίστεως», Καὶ νῦν, «Υπερευλογημένη». Δο-
ξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον
σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μα-
καρισμῶν] (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §§64-66).

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, ἀπολυτικά «Ἐξ ὕψους κατήλθες»,
«Ὡς τῶν ἀποστόλων» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἡ παρθένος
σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον ἀπο-
στολικά (τῆς 30ῆς Νοεμ.)· Ἀπόστολος: τοῦ Πρωτοκλήτου,
Κυρ. ι' ἐπιστ., «Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους» (Α' Κορ. δ'
9-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 30 Νοεμ., «Εἰστήκει ὁ Ἰωάννης
καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο» (Ἰω. α' 35-52).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε»,
καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.